

ภาษาไทย

หนังสือ

การศึกษา, สมาคม. แนวคิดเรื่องการมัธยมศึกษา. พระนคร: 2503.

กำธร สติรกุล. หนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515. 390 หน้า.

_____. หนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
396 หน้า.

_____. ประวัติหนังสือและการพิมพ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2525. 396 หน้า.

ชวาล แพร์ดีกุล. เทคนิคการวัดผล. วัฒนาพานิช, 2516. 434 หน้า.

_____. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว,
2520.

ต๋อย สุมสาย. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. พระนคร: 2508.

ธีระ อาชวเมธี, ดร. "การรับรู้ตัวอักษรไทยในพริบตาเดียว." ในบทความประกอบการประชุม
ชิมโปเซียม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ประคอง กระณสุตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ. 2525.

ประเทิน มหาพันธ์. การสอนอ่านเบื้องต้น ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน,
2523.

รัญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. ดวงกมล, 2517. 126 หน้า.

วิจิตร ภัคศิริรัตน์. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2523, 250 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น
เล่ม 1 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528. 241 หน้า.

บทความ

เป็เรื่อง' กุมท. "เทคนิคในการประดิษฐ์อักษรสำหรับอุปกรณ์การสอน," วารสารอุปกรณ์การ
ศึกษา: (กันยายน - ตุลาคม 2505): 67-74.

วิทยานิพนธ์

กมล สุดประเสริฐ, "ขนาดตัวหนังสือ ช่องไฟ และทักษะในการอ่าน," วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505.

เกษม สุริยวงศ์. "ผลการใช้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวมยอดชนิดใส่ดัมพ์สแบบต่าง ๆ
ก่อนการ เสนอสไลด์ เทปที่มีผลต่อการรับรู้ และความคงทนในการเรียนรู้."
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.

คุณธัม วศินเกษม. "การทดสอบ ความอ่านง่าย-ยากของตัวพิมพ์ภาษาไทยแบบและขนาด
ต่าง ๆ," วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาใส่ดัมพ์สศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

เจียมจิต ท้าวหาญ. "การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำโดย
ใช้วิธีนำเรื่อง 3 แบบ," วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.

ธีรศักดิ์ อัครบวร. "ขนาดและแบบตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมกับแบบ เรียนระดับมัธยมศึกษา"
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ใส่ดัมพ์สศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2514.

- บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร. "การศึกษา เปรียบเทียบผลการรับรู้ความลึกจากภาพ 2 มิติ โดยใช้ เครื่องชี้ความลึกแบบต่าง ๆ ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย " วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , 2523.
- ผ่องใส ศรีสำราญ. "การจัดรูปแบบของบทความเกี่ยวกับการวางหน้าและตัวอักษรที่มีผล ต่อการอ่าน," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2521, 73 หน้า อัดสำเนา.
- พจน์ จินาวรรกุล. "ขนาดและรูปแบบของตัวอักษรที่เหมาะสมสำหรับหนังสือแบบเรียนชั้น ประถมศึกษาในประเทศไทย," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต โสภศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ไพฑูริย์ เพิ่มพูล. "การศึกษา เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนที่อาศัยการ เพิ่มจำนวนเครื่องชี้หน้าด้วยคำ," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยี การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.
- วรรณิ แยมประทุม. "การศึกษา เปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ของการใช้อักษรสีน้ำเงิน อักษร สีเขียว อักษรสีดำ บนพื้นขาวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1," วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.
- วรางคณา กฤษณพันธ์. "ผลของสีตัวอักษรและสีพื้นหลังที่มีต่อความยากง่ายในการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต โสภศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วิชัย ภูโยธิน. "ผลของค่าต่างสีที่มีผลต่อการ เรียนรู้ในระดับประถมศึกษาตอนต้น." วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์- มหาวิทยาลัย, 2514.
- วิมลย์ศรี เวชวัฒน์. "การศึกษา เปรียบเทียบผลการรับรู้ความลึกของภาพ 2 มิติ ของนักเรียน ชั้นประถมปีที่ 1 และประถมที่ 2 โดยใช้ เครื่องชี้แบบแนวเส้น ขนาด และการบัง กัน," วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2516.

- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. "ขนาดและแบบตัวพิมพ์ไทยที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา,"
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สุนาฏ นิธิมูทรากุล. "การศึกษา เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจาก
การอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของ เด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่
ผู้ใหญ่เขียน," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
2520.
- สุภาพ ภาวดีเขียน. "การค้นคว้าสภาพของแสงสว่างที่เหมาะสมในการอ่านตัวพิมพ์ไทยซึ่งมีขนาด
แตกต่างกัน," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2511.
- สุเมธ อัมศักดิ์วาสนา. "ศึกษาผลของการเพิ่มคำขึ้นนำที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ หนึ่ง," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สังวาลย์ สุสุข. "ปฏิสัมพันธ์ของรูปแบบต่าง ๆ ของตัวอักษรกับระดับการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น," วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- อลิศรา ดันธนสิน. "การศึกษา เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนชั้นประถม
ศึกษาที่อาศัย เครื่องขึ้นนำด้วยตัวอักษรแบบต่าง ๆ," วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2528.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. "การศึกษาความสัมพันธ์ของวิธีเรียนและความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษ
อังกฤษ ของผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตาม
ความสามารถของแต่ละบุคคล," รายงานการวิจัย สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525.

ภาษาต่างประเทศ

Book

Ausubel, D.P. Educational Psychology: A Cognitive View. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968, 685 P.

Bierstedt Robert., Mc Murray, Foster., Seham, Wilbert., Spalding, Willard B. Text Material in Education. Illinois, University of Illinois, Press, 1955.

Birren, Faber. Color Psychology and Color Therapy, University Books, Inc., New York, 1950.

Bond, Guy L. and Tinker, Miles A. Reading Difficulties Their Diagnosis and Correlation. New York; Appleton - Century Crofts, 1957.

Broom, M.E. Effective Reading Instruction. 2nd.ed., New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1951. 499 P.

Burt, C. Psychology Study of Typography. London: Cambridge University Press, 1959.

Cronbach, L.J., & Snow, R.E. Aptitudes and Instructional Methods. New York : Irvington, 1977.

Dale, Edgar, Audio-Visual Method in Teaching. New York: Dryden Press, 1957 : 534 P.

Dawson, Mildred A. and Zollinger Marrian. Guid Language Learning. World Book Company, 1957.

✓ Dwyer, F.M. Strategies for Improving Visual Learning. Pennsylvania :
Learning Services, 1978.

Erickson, Carton W.H. and Kurl, David H. Fundamental of Teaching with
Audiovisual Technology. New York, Macmillan Publishing, Co.,
Inc.: 1972.

Flemming, Malcolm. and Levie, Howard W. Instructional Message Design.
New Jersey: Englewood Cliffs, 1979.

Frost, Joe L. Issue and Innovation in the Teaching of Reading.
Illinois: Scott Foresman and Company, 1967.

Gagne, R.M & Rohwn, W.D. Instructional Psychology Annual Review of
Psychology. 1969 (20): 381-418.

Hartley, James. Designing Instructional Text. London: Kogan Page, 1978.

Hershberger, W.A. Cue versus Reponse in Programed Reading. (Tech.
Rep. AIR - C28-7/63 - TR No.5). Palo Alto, CA : American
Institute for Research, July, 1963.

Kelly, L.E. Assesment of Human Characteristics. New Delhi :
Prentice - Hall of India Private Limited, 1969.

Kemp, Jerold E. Planning and Producing Audiovisual Materials. New York:
Thomas Y. Crowell, 1975. 320 P.

McCullough, Constance M., Ruth Strang and Arther E. Traxler, The
Improvement of Reading. 3 rd. ed., New York : McGraw-Hill
Book Company, Inc., 1961.

- National Council Educational. Research and Training. Delhi, 1976.
- Nolen Babara and Goetz, Delia. Writing Handbook for the Development of Educational Meterials. Washington United State Goverment. 1959.
- Polk, Ralph W. The Practice of Printing. Illinois: Chas. A. Bennett Co., Inc., 1952, 324 P.
- Richaudeau, Francis. The Design and Producation of Textbooks : A Practical Guide. Trans, by Christine Martionni Unesco, Gower Publishing Co., Ltd., 1980. 201 P.
- Salomon, :G. Interaction of Media Cognition and Learning. Sanfrancisco : Lessey-Ball. 1979.
- Spencer, Herbert. The Visible Word. 2nd. ed., revised, London, : Royal College of Art, 1969.
- Tinker, Miles A. Legibility of Print. Iowa : Iowa State University Press, 1969
- _____. Teaching Elementary Reading. New York : Appletion-Century Crofts, inc., 1968.
- Tinker, M.A. and Paterson, D.G. How to Make Type Readable. New York : Harper and Brother, 1931.
- Turnbull, Arthur T. and Baird, Russell N. The Graphics of Communication : Typography, Layout. Design, 3rd ed., New York: Holt, Rinchart and Winston, 1968.

Warrence, H.C. Dictionary of Psychology. Boston : Houghton Mifflin, 1934.

Watzlawick, P., Beavin, J.H. & Jackson, D.D. Pragmatics of Human Communication : A Study of Interaction Patterns Pathologies and Paradoxa. New York : Norton, 1976.

Wayne Otto, Robert Rude and Dixie Lee Spiegel, How to Teach Reading. Massachusetta: Addison-Wesley Publishing Company, 1979.

Article

Allen, W.H. "Intellectual Abilities and Instructional Media Design," AV Communication Review, 23, 1975: 139-170.

Arendt, Jermaine E. "Predicting Success in Foreign Language Study," Dissertation Abstracts International. 28(1968): 4869-70 A.

Ausubel, D.P., Novak, J.D., & Hanesian H. "Educational Psychology: A Cognitive View, (2nd ed). New York: Holt, Rinehart & Winston, 1978.

Bandura, A. "The Self-System in Reciprocal Determinism," American Psychologist (33) 1978: 344-358.

Beck, C.R. "Successive and Simultaneous Picture and Passage Formats: Visual, Tactual, and Topical Effects," Educational Communication and Technology Journal. 31, 1983: 145-152.

Bernard, Gray. "The Differential Aptitude Test in a Military Academic Setting," Journal of Educational Research. Vol. 58, No. 8 (April), 1965.

- Bovy, R.C. "Successful Instructional Methods: A Cognitive Information Processing Approach," Educational Communication and Technology Journal. Vol 29, No.4, 1981: 203-217.
- Carroll, John B. and Thurstone . "A Factor Analysis of Verbal Abilities," Psychometrike. 6: 279-307, 1941.
- Carroll, John B. "Current Issues in Psycholinguistics and Second Language Teaching," TESOL Quarterly. 5 (1967) : 131-151.
- Chute, A.G. "Analysis of the Instructional Functions of Color and Monochrome Cueing in Media Presentation," Educational Communication and Technology Journal. 27(4, 1979): 351-364.
- Clawson. E.U. and Branes, B,R. "The Effects of Organizers on the Learning of Structured Anthorpology Materials in Elementary Grade," The Journal of Experimental Education. 42(1) : 11-15, Fall, 1973.
- Cullbertson, H.M. "Words VS. Pictures: Perceived Impact and Connotative Meaning," Journalism Quarterly. 51: 256-237, 1974.
- Dwyer, F.M. "Color as an Instruction Variable," AV Communication Review, 1971 (19): 399-416.
- Dwyer, F.M. & Lamberski, R.J. "A Review of the Research on the Effects of the Use of Color in the Teaching Learning Process," International Journal of Instructional Media. 10, 1982-1983: 303-328.

- Edward, Barara Ann. "The Effect upon Comprehension of the Presence and Type of Cognitive Organizer and of the Syntactic Structure of Recall Questions," Dissertation Abstracts International. 57, 7 (January 1977) : 4114-A7.
- Elle, Martin J. "The Relation of Learning Aptitude and Aptitude Test on Students Learning Achievement," Dissertation Abstract International. 1967: 2875-2876.
- Ethirveerasingam., Nagalingam, "The Effect of Advance Presentation of Organizers on Complex - Verbal Learning and Retention by Vocational Argriculture Students in New York State," Dissertation Abstracts International, 32, 1 (July 1971): 235-A.
- Frank Grant Hill. "A Comparison of the Effectiveness of Words in Color with the Basic Reading Program Used in the Washington Elementary School District," Dissertation Abstracts International: The Humanities and Social Science. 17(May 1976): 3619A.
- Franz, Danis and Gracia. "Predict the Academic Achievement of the College Students," Journal of Psychology Research. 12, (1958): 841-842.
- Frase, Lawrence T. "Boundary Conditions for Matheuagenic Behaviors," Review of Educational Research. 40(3) : 337-347, 1970.
- Gubrud, Allen Roy "The Effect of an Advance Organizer and a Concrete Experience on Learning the Concept of Vectors in Junior and Senior High School, " Dissertation Abstracts International. 31, 12 (January 1971) : 4281-A.

- Hackman, R.B. and Tinker, M.A. "Effect of Variation in Color of Print and Background Upon Eye Movement in Reading," American Journal of Optometry and Archives of American Academy. 24(July 1958): 359.
- Holliday, W.G. "Selective Attentional Effects of Text Book Study Question on Student Learning in Science," Journal of Research in Science Teaching, 1980.
- Katzman, N. & Nyenhuis, J. "Color Vs. Black and White Effects on Learning, Opinion and Attention," AV Communication Review, 1972(20): 16-28.
- Lawton, Joseph T., "The Use of Advance Organizers in the Learning and Retention of Logical Operations and Social Studies Concepts," American Educational Research Journal. 14, 1 (Winter 1977): 25-43.
- Long, John M. "How to Predict the Learning Accessment in University by Using the Test and the High School Grad Point Average," Dissertation Abstract International. 33(1960): 1100-A.
- Lucas, Keith Bramwell, "Cognitive Structure Change in Astromony Students Using Advance Organizer Matched with Cognitive Style," Dissertation Abstracts International. 30, 7(January 1979): 4167-A.
- Luckiesh, M., and F.K, Moss, "Boldness as a Factor in Type Design and Typography," Journal of Applied Psychology 24. (April 1940): 170-183.

- Merrill, M.D. & Tennyson R.D. "Teaching Concepts: An Instructional Design Guide," Educational Technology: Englewood Cliff. Publications, 1977.
- Miyake, Dunlap and Cureton. "Color Vs. Black and White Effects on Learning, Opinion and Attention." Audio Visual Communication Review. 20(1972): 16-29.
- Modreski, R.A. & Gross, A.E. "Young Children's Name for and Matches to Form-Color Stimuli," Journal of Genetic Psychology. 1972, 121(2) : 283-370.
- Otto, W.A. Askov. E. "The Role of Color in Learning and Instruction," Journal of Special Education: 1968.
- Parasi, Anthony Joseph. "Advance Organizer and Knowledge of Result in a Self-Instructional Program in the Health Science," Dissertation Abstracts International. 38,5 (November 1977): 2730-A.
- Passons, William R. "Studying the Validity of the Tests in Predicting the GPA of the Fresno State College First Year Students," Dissertation Abstracts International. 3(1976): 1143-1144.
- Paterson, D.G. and Miles A. Tinker. "Influence of Line Width on Eye Movements," Journal of Experimental Psychology. 27:572-577, November, 1940.
- Proger, Barton B., and others. "Conceptual Pre-Structure for Detailed Verbal Passages," The Journal of Education. Research, 64(1): 28-33, September, 1970.
- Robinson, Franics P. and Waples, Douglas. "Reading." The World Book Encyclopedis. 14(1957): 6816-6822.

✓ Snow, R.E., & Salomon, G. "Aptitudes and Instructional Media," AV Communication Review. 16, 1968: 341-357.

Stinson, Donald C. "Relation of Language Aptitude and Learning Achievement," Educational Psychology. 2(1959): 103-109.

Tennyson, R.D., Steven, M.W. & Boutwell, R.C. "Instance Sequence and Analysis of Instance Attribute Representation in Concept Acquisition," Journal of Educational Psychology. 1975.

✓ Winn, W. "Visualization in Learning and Instruction: A Cognitive Approach," Educational Communication and Technology Journal, Vol. 30, No.1 1982: 3-25.

Young Leon C. "The Effects of Advance and Post Organization on the Learning and Retention of Prose Material," Dissertation Abstracts International. 36,7(January 1975): 4269-A.

Others

Bartley, Diana E. A Pilot Study of Aptitude and Attitude Factors in Language Dropout. ERIC Document Reproduction Service: ED 028 672,1968.

Berry, L.H. "The Interactive Effects of Color Realism and Learner I.Q. on Visualized Instruction." Paper presented at the Association for Education Communication and Technology Annual Conference Anaheim, California, March 28-April 2, 1977.

Vander Meer, A.W. "An Investigation of the Improvement of Information Filmstrips And the Derivation of Principles Relating to the Improvement of these Media (Study No.3)" University Park, PA: The Pennsylvania State University, College of Education, 1964.

Winn, W. & Schieman. "The Effect of the Removal of Common Meaning on the Structure of free Association to Black and White and Color Pictures." Paper Presented at the national Covention of the Association for Educational Communication and Technology, Miami Beach, 1977.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สิ่งพิมพ์ที่มีตัวขึ้นน้ำ

ประ เภทตัวพิมพ์สี่ ตัวพิมพ์หนา ตัวพิมพ์เอน

ตัวพิมพ์โต ไม่มีตัวขึ้นน้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แม่ศรีเรือน

ทิพย์วาณี สนิทวงศ์

ครอบครัวของเราคนไทยสมัยก่อนนี้ ผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว ถ้ามาจากตระกูลดีมีวิชาความรู้ก็มักรับราชการ เพราะคนไทยเรานิยมการรับราชการ มีเงินเดือน มีบ้านเรือนของตนเองได้ก็มี เข้าเขาก็มี อยู่กับบิดามารดาก็ไม่น้อย ได้เป็นมรดกตกทอดกันก็มี ทรัพย์สินสมบัติเหล่านี้จะกองงอหรือหมดไปก็อยู่ที่ภรรยาผู้เป็นแม่บ้าน คนไทยสมัยก่อนมีลูกมาก อย่างคุณยายเองก็มีพี่น้องมาก ช่าง ๆ บ้านคุณยายมีลูก 10 คนหลายบ้าน มีอยู่บ้านหนึ่งที่อยู่เยื้องกัน มีลูกมากที่สุดถึง 18 คน เพราะมีฝาแฝดด้วย 2 คู่ บิดารับราชการ รายจ่ายก็ต้องมากเป็นธรรมดา เพราะลูกมากก็ต้องกินมาก ยิ่งบางคนมีภรรยาหลายคน มีลูกมากถึง 20 คนก็มี

แต่แม่บ้านเหล่านี้นอกจากอยู่บ้านเลี้ยงลูกแล้ว ก็มักจะทำการค้าขาย หรือรับจ้างไปด้วยในตัว เพื่อเพิ่มพูนรายได้ นอกจากเงินเดือนของพ่อบ้านแล้ว แม่บ้านเหล่านี้จะประหยัดรายจ่ายทุกทาง ทุกอย่างทำเองได้ก็ทำ ไม่หาซื้อกันง่าย ๆ แล้วของก็ไม่ค่อยมีจะให้ซื้อกันด้วย บ้านเรือนสมัยก่อนมักตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ริมคลองที่มีเรือสัญจรมาก หรือบางที่บ้านอยู่ริมถนน ก็ตั้งร้านขายข้าวแกง ขายขนมบ้าง รับจ้างต่าง ๆ หรือเป็นตัวแทนขายส่งสินค้าบ้าง บริเวณบ้านสมัยก่อนกว้างขวาง เพราะที่ดินราคาถูก บ้านเรือนตั้งอยู่ห่างกัน จึงมีที่ดินพอที่จะปลูกเครื่องสวนครัวไว้กิน ปลูกผลไม้ไว้กินเอง เช่น มะม่วง ชมพู่ กล้วยนี้ขาดไม่ได้ มะพร้าว และอื่น ๆ เป็นการทุ่นรายจ่ายไปได้มาก ถ้ามีมากเกินไปใช้สอย ก็ขายเอาเงินเสียบ้าง

คุณย่าของคุณยายนั้น นอกจากเย็บสบงจีวรพระ ทำพุ่มและดอกไม้เข้าพรรษาส่งตามร้านขายเครื่องบวชแล้ว ก็ยังขายขนมจีนน้ำยา น้ำพริก ตอนเช้า ๆ อีกด้วย เย็นก็ยังเก็บดอกจำปา จำปี ดอกขจร ใส่กระถาง หรือเย็บเป็นช่อใบตองใส่ถาดออกขายอีกด้วย คุณป้าของคุณยายรวมทั้งคุณแม่ก็รับทำขนม และของว่างทุกอย่างตามแต่จะสั่งให้ทำ บางคนพันเทียน รูป มวนบุหรี่ย่าง ๆ สานปลาตะเพียนขายส่ง บันตึกตาดินเผาสำหรับเก็บหรือถวายศาลพระภูมิ ทำดอกไม้กระดาษ ดอกไม้โสน รับจ้างปักเสื่อโขนละคร ปักย่ามและตาลปัตร ตามแต่ใครจะมีวิชาอะไรติดตัวมาบ้าง บางคนเป็นตัวแทนขายหมาก พลุ ขยาย่าน ฟินแสม หรือพืชผลอย่างอื่น ๆ ขายของแบบไม่ต้องขนขึ้นบ้านก็ได้กำไรแล้วก็มี เรือขายปลีกรมาก็ดวงใสเรื่อย ได้กำไรทันที

แม่บ้านที่ทำการค้าขายหรือรับจ้างต่างๆ เหล่านี้เลี้ยงลูกไปด้วย ไม่ได้ปล่อยให้บ้านช่องก็ดูแลควบคุมไปด้วยในตัว เพราะการประกอบอาชีพอยู่กับบ้านไม่ต้องทิ้งบ้านช่องไป จึงทำให้มีเวลาอบรมลูกและดูแลสามีได้เต็มที่ เมื่อตัดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ก็เก็บเงินได้เป็นกอบเป็นกำ หลาย ๆ ปีเข้าก็พอมีเงินซื้อสวน นา หรือขยายเนื้อที่บ้านให้กว้างขวางขึ้น ทำมรดกไว้ให้ลูกหลาน ที่ดินก็ราคาไม่แพงหาซื้อง่าย

กิจการต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าใหญ่มากหนักเกินกว่ากำลังก็จ้างลูกจ้างช่วย คราวสงกรานต์ค้าขายดีมีกำไร ก็กรวางวัลเงินสด หรือทองหยองให้ลูกจ้าง เหลือจึงเก็บสะสมไว้ นับว่าเป็น “แม่ศรีเรือน” คุณยาย มีเพื่อนบ้านเขาค้ำส่งถ่าน ลูกแต่ละคนหน้าตาอมแมม เพราะต้องช่วยควงถ่าน เวลาเรือถ่านมาเทียบพร้อม ๆ กันหลายลำลูกจ้างดวงไม่ทัน นายและลูก ๆ ก็ต้องลงมือช่วยตวงด้วย ถึงหน้าดำก็ได้กำไรทันที ถึงละครตางค์แล้ว เรือบรรทุกถ่านลำใหญ่ ๆ ขนาด 4 มือลิงก็ได้บาทหนึ่งแล้ว เรือหลายลำก็ได้หลายบาท บางครั้งขนจากเรือใหญ่ลงเรือเล็กได้เลย ไม่ต้องขนขึ้นโรงก็ได้กำไรถึงละครตางค์แน่นอน

บ้านที่มีลูกมาก ๆ ต้องซื้ออาหาร ของใช้แบบขายส่ง คือ ซื่อไข่ มะม่วง กกล้วย ส้ม กันเป็นร้อย ๆ เพื่อจะได้ทุนเงิน ถึงกินไม่ทันก็เก็บไว้กวนกินได้ ซื่อผ้าตัดเสื้อก็ซื้อยกพับ ผ้านุ่งก็ซื้อยกกุลี เป็นโหลหรือเป็นกुरुสเพื่อให้ทุนเงิน จะซื้ออาหารก็บรรทุกเรือจ้างหรือรถเจ๊กมาที่เดียว จ่ายน้ำปลา ปลาจ๋าเป็นไห ๆ น้ำตาลก็ซื้อทั้งปีบ มะพร้าวแกงก็ซื้อกันนับร้อย ๆ เสื้อผ้าลูกที่คับแล้วก็ได้ส่งมาเป็นทอด ๆ ไม่มีทิ้งขว้างเสียของเลย จะไปไหนก็ยกโขยงกันไปเป็นกลุ่ม เตรียมอาหารการกินใส่ปิ่นโต ใส่หม้อไปให้พร้อม จะได้ไม่ต้องเสียสตางค์ซื้อกินกลางทางให้หมดเปลือง แม่ศรีเรือนสมัยก่อนนี้ นับว่าเก่งมากที่ประหยัดทุกวิถีทาง แล้วยังรู้จักทำมาหากินเพิ่มพูนรายได้อีก

ถ้าแม่บ้านมีวิชาติดตัวมาบ้าง เช่น เย็บปักถักร้อย พันธูปเทียน มวนบุหรี ทำดอกไม้สดหรือแห้ง อาจจะเป็นช่างทำขนมหรืออาหารอะไรก็ได้ ที่อร่อยเป็นพิเศษ ก็มีช่องทางทำมาหากินทั้งนั้น ในสมัยก่อน ผู้หญิงไม่มีโอกาสได้รับราชการ หรือทำงานตามบริษัทอย่างผู้ชาย บางคนก็ยังอ่านเขียนไม่ไ่ค้ด้วยซ้ำไป ยังใช้ปูนหรือดินสอพองขีด ๆ ตามกระดานข้างฝาหรือเสาเรือน ทำบัญชีสินค้าได้จนร่ำรวยก็แล้วกัน งานอิสระชนิดนี้ผู้ชายไทยเราออกจะไม่ชอบเอาทีเดียว หว่านตำข้าวบ้าง ไม่เหมาะกับชาติตระกูลบ้าง แต่ผู้หญิงไทยไม่ได้คิดอย่างนั้น บางคนหาเงินได้มากกว่าสามีเสียอีก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมุนไปตามลมปาก

ทางพระพุทธศาสนา สอนเรื่องศรัทธาความเชื่อไว้ในที่ใด ย่อมสอนให้มีปัญญากำกับไว้ในที่นั้นด้วยเพื่อป้องกันมิให้เชื่ออย่างมงายไร้เหตุผล ผู้นับถือพระพุทธศาสนา จะไม่ถูกชักจูงหรือขู่บังคับให้เชื่อในสิ่งที่ไม่อาจจริงให้เห็นจริงได้ด้วยปัญญา ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะใช้ปัญญาของตนพิจารณาเสียก่อนว่า คำสั่งสอนข้อนี้มีเหตุผลอย่างไร เป็นผลดีอย่างไรแก่ผู้ปฏิบัติบ้าง ซึ่งเรียกว่า โยนิโสมนสิการ แปลว่า ไตร่ตรองโดยแยบคาย เมื่อเห็นดีเห็นชอบด้วยปัญญาของตนจะนี้แล้ว จึงดำเนินไปถึงขั้นธัมมามุขมปฏิบัติคือ ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรมที่ได้ตรองเห็นแล้ว ความเชื่อที่เป็นไปเช่นนี้ เป็นกำลังอันยิ่งใหญ่ เป็นเครื่องทำความกล้าหาญให้แก่ผู้เชื่อ เพราะเมื่อเชื่ออย่างมีเหตุผลแล้วก็ไม่ต้องกลัวใครทักท้วงหรือเกรงใครหาว่าเป็นคนงมงาย และไม่ต้องเปลี่ยนความเชื่อบ่อย ๆ ตามลมปากผู้อื่น อันจะพึงพัดมาทั้ง 4 ทิศ

ความเชื่อเป็นประหนึ่งหางเสือเรือ ถ้าตั้งผิดทิศหรือทำให้เรือบ่ายหน้าไปผิดแล้ว ยิงแล่นไปไกลเพียงใดก็ผิดมากขึ้นเพียงนั้น ทุกคนปรารถนาความสุขนั้นจริงแล้ว แต่หนทางที่จะบรรลุความสุขนั้นต่างหากเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดคำสั่งสอนต่าง ๆ เป็นอันมาก จุดประสงค์ก็คือทำอย่างไรจะได้รับความสุขเท่านั้น แต่มีผู้ชี้ทิศให้ไปสู่ความสุขอยู่ทุกทิศ เช่น บางศาสนาสอนให้ย้างตัว ทรมานตัว บางศาสนาสอนให้อ่อนนวยนเทวดา ซึ่งทางพระพุทธศาสนาก็สอนด้วยว่าจะย้างตัวทำไม ย่างกิเลสไม่ดีกว่าหรือ จะอ่อนนวยนเทวดาทำไม ตัวเราเองนั้นแหละจะช่วยตัวได้ดีกว่าเทวดา เพราะขณะที่เราเสียเวลาไปอ่อนนวยนให้ผึ่งแม่น้ำเข้ามาหาเราเองนั้น อีกคนหนึ่งผู้อาศัยตนเองว่ายน้ำข้ามไป ได้ถึงฝั่งเสียนานแล้ว ทั้งขณะที่อ่อนนวยนนั้น เทวดาจะหลับหรือตื่น จะมีธุระอะไรที่สำคัญ ๆ บ้าง และข้อสำคัญคือเทวดาที่เราอ่อนนวยนนั้นจะมีจริงหรือไม่ ก็ทราบไม่ได้ เมื่อคำแนะนำซึ่งชี้ให้ไปสู่ความสุขมีต่าง ๆ กัน อย่างที่เรียกว่าคนละทิศละทางเช่นนี้ จึงเห็นได้ว่าความเชื่อที่นั้นสำคัญเพียงไร เพราะถ้าเชื่อไปในทางที่ผิด ก็เท่ากับเดินทางหันหลังให้แก่จุดประสงค์บ้าง เลี่ยงไปทางขวาหรือทางซ้ายบ้าง ทำให้เสียเวลาและเหน็ดเหนื่อยเปล่า ความเชื่อจึงเชื่อว่าเป็นประจักษ์หางเสือเรือที่จะพาไปได้ทั้งผิดและถูก เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงทรงสั่งสอนให้ใช้ปัญญาพิจารณา จนเห็นจริงเสียก่อนแล้วจึงเชื่อ ไม่ใช่เชื่อโดยอ้างตำรา โดยนึกเดาหรือคาดคะเนเอาเป็นต้น

นิทานต่อไปนี้ แสดงตัวอย่างแห่งบุคคลผู้หมุนไปตามลมปากเพราะขาดเหตุผลในการปลุกความเชื่อ

นานมาแล้ว มีพราหมณ์คนหนึ่งปรารถจะบูชาญู จึงไปซื้อแพะมาตัวหนึ่ง แยกขึ้นป่า แล้วเดินกลับไปบ้าน

หนทางตั้งแต่ตลาดไปจนถึงบ้านของพราหมณ์นั้นค่อนข้างไกล ทั้งเป็นทางเปลี่ยว คดเคี้ยว ต้องผ่านป่าไม้ย่อม ๆ หลายแห่ง

ขณะที่พราหมณ์กำลังแบกแพะเดินไปนั้น นักเลง 3 คน ซึ่งยืนอยู่ที่ถนนแลเห็นเข้า นักเลงเหล่านั้นอดอยากชুবผอมมาหลายวัน จึงปรึกษากันว่า “แพะตัวนี้มีเนื้อมากทีเดียว ถ้าได้มาด้วยอุบายอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว พวกเราจะระงับความหิวได้โดยไม่ต้องสงสัย”

นักเลงเหล่านั้นมองเห็นอุบายอย่างหนึ่ง ก็กระซิบบอกกันและกัน แล้วแยกกันไปสู่ที่ต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามอุบายของตน

พราหมณ์นั้นเดินไป ก็พบนักเลงคนหนึ่งสวนทางมาและกล่าวว่า “พราหมณ์! ทำอะไรอย่างนั้นเล่า? ท่านแบกสุนัขสกปรกนั้นไปทำไม?”

พราหมณ์หาได้ใส่ใจในคำพูดของนักเลงนั้นไม่ คงเดินต่อไปข้างหน้าตามปกติ

เมื่อพราหมณ์ไปได้สักหน่อย นักเลงคนที่ 2 ก็เดินสวนทางมาและร้องขึ้นว่า “อัสจรรยอะไรอย่างนี้ พราหมณ์! สุนัขนี้มีประโยชน์อะไรสำหรับท่านหรือ? ท่านทำการที่น่าตืออย่างร้ายแรงนี้ได้อย่างไร?”

พราหมณ์ได้ฟังดังนั้น รู้สึกสงสัยอยู่ครัน ๆ แต่ก็ยังเดินต่อไปข้างหน้า และพบนักเลงคนที่ 3 สวนทางมาอีกเหมือนคนก่อน ๆ พอแลเห็นพราหมณ์ นักเลงคนนั้นก็ร้องขึ้นว่า

“พราหมณ์! ท่านนำสายธัญญ์ปริต (ธัญญ์ที่คล้องบนบ่าชายพาดลงมาได้แขนขวา) และสุนัขไปอย่างไรกัน? ท่านเป็นนายพรานมิใช่พราหมณ์เสียแล้วหรือ จึงออกล่าเนื้อด้วยสุนัขนี้”

พราหมณ์ไม่รู้เท่า ก็แน่ใจว่า สัตว์นี้บูชาธัญญ์ไม่ได้เสียแล้วคงเป็นสุนัขแน่ ๆ เพราะคนทั้งหมดจะเห็นผิดไปได้อย่างไร? คิดแล้วก็ทิ้งแพะนั้นเสีย แล้วอาบน้ำกลับไปบ้าน นักเลงเหล่านั้นก็นำแพะไปฆ่ากินกันอย่างร่าเริง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้เชื่ออย่างงมงาย ไม่พิจารณาเหตุผลด้วยปัญญาเสียก่อน บ่อมหุนไปตามลมปากได้โดยง่าย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทานสุภาษิต

สุชีโว ภิกขุ

โบายร้อย

นิทานที่นำมาเล่าต่อไปนี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนด้วยบทเรียนจริงๆ ดังกล่าวแล้วคือ :-

นานมาแล้ว ปราชญ์ชาวเมืองกุชรคนหนึ่ง เป็นผู้ชำนาญในทางกวี ทราบว่าพระเจ้ากาสิโปรดกวี จึงเดินทางไปเมืองกาสิเพื่อเข้าเฝ้า ครั้นไปถึงแล้วจะเข้าประตูพระราชวัง คนรักษาประตูก็ห้ามไว้ เมื่อกวีผู้นั้นอ่อนวอนด้วยอาการอ่อนน้อม นายประตูก็กล่าวว่า “ถ้าท่านจะเข้าไป ก็จงให้อะไรแก่ข้าพเจ้า เป็นค่าธรรมเนียมก่อน มิฉะนั้นจะเข้าไปไม่ได้”

กวีได้ฟังดังนั้นจึงตอบว่า “ในขณะนี้ แม้เบี้ยหยอสลักอันหนึ่งข้าพเจ้าก็ไม่มี แต่เอาเถิด ถ้าข้าพเจ้าได้รางวัลอะไรจากพระเจ้าแผ่นดินแล้ว จักแบ่งรางวัลนั้นให้ครึ่งหนึ่ง”

นายประตูได้ฟังก็ดีใจ จึงอนุญาตให้กวีผ่านเข้าไปได้ การกระทำเช่นนั้น แสดงให้เห็นความไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ของนายประตู

เมื่อถึงประตูชั้นในอีกแห่งหนึ่ง นายประตูชั้นในก็ห้ามกวีนั้นไว้อีก กวีต้องสัญญาว่า จะแบ่งสิ่งที่ได้จากพระเจ้าแผ่นดินให้ครึ่งหนึ่ง จึงผ่านประตูชั้นนั้นเข้าไปถึงพระเจ้าแผ่นดิน ครั้นเข้าไปถึง ถวายบังคมแล้วก็กล่าวโคลง (คำฉันท์) อันไพเราะจับใจทำให้พระราชชนนีเป็นอย่างยิ่ง

พระราชชนนีทรงเลื่อมใสพระราชหฤทัยเพราะกวีผู้นั้น จึงทำความเคารพแล้วตรัสเรียกมนตรีมารับสั่งให้พระราชทานช่างเชือกหนึ่งแก่กวีผู้ฉลาด

กวีได้ฟังจึงทูลว่า “พระเจ้าข้า! ข้าพระพุทธเจ้าเคยได้ช่างมาแล้วหลายครั้ง ขณะนี้ช่างไม่เป็นประโยชน์แก่ข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าจะทูลขอสิ่งอื่น”

พระราชชาตรัสตอบว่า “ท่านนักปราชญ์! ท่านต้องการอะไรก็จงว่ามาเถิด ถ้าอาจให้ได้ ข้าพเจ้าก็จักให้”

กวีกราบทูลว่า “พระเจ้าข้า! ถ้าพระองค์จะโปรดพระราชทานรางวัลแล้ว ขอได้ทรงโปรดให้โบายข้าพระพุทธเจ้าจนครบ 100 เป็นรางวัลเถิด ข้าพระพุทธเจ้าหาประสงค์สิ่งทีพระองค์ไม่อาจพระราชทานไม่”

พระราชชาไม่ทรงทราบความมุ่งหมายของเขาก็รู้สึกลำบากพระราชหฤทัยยิ่ง จึงตรัสว่า “ท่านมหากวี! จงเลิกพูดเรื่องเพี้ยนตีเสียเถิด ต้องการแก้วแหวนหรือเงินทอง ก็จงขอมา ข้าพเจ้าจักให้ทุกอย่าง”

กวีกราบทูลว่า “พระเจ้าข้า! ถ้าจะทรงพระกรุณาถึงความประสงค์ของกวีทั้งหลายให้เต็มบริบูรณ์แล้วก็ขอให้พระราชทานรางวัลข้าพระพุทธเจ้าด้วยการโดยจนครบ 100 เถิด มิเช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้าจักถวายบังคมลา ขอความสวัสดิ์ จงมีแต่พระองค์”

เมื่อพระราชทานไม่ทรงเห็นทางอื่นที่จะยังความปรารถนาของกวีให้เต็มได้ จึงตรัสสั่งให้ตำรวจหวายจัดการลงพระอาญา

เมื่อตำรวจหวายเตรียมจะลงมือโดย กวีผู้นั้นจึงกล่าวว่า “รอประเดี๋ยวเถิดท่าน นายประตู 2 คน เป็นผู้มีส่วนได้รับรางวัลนี้ ข้าพเจ้าได้ปฏิญาณไว้ว่า รางวัลที่ได้จากพระราชนั้น ครั้งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนแรก อีกครั้งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนที่ 2 มิเช่นนั้น ก็จะมีได้เข้าเฝ้า เพราะฉะนั้นขอได้โปรดแบ่งรางวัล คือ การโดยที่หลังนี้ให้แก่นายประตูทั้ง 2 นั้นคนละครึ่งเท่าๆ กัน เพื่อมิให้ข้าพเจ้าผู้ทำปฏิญาณไว้ต้องเสียสัตย์”

ด้วยการขอร้องของกวีผู้นั้น นายประตูทั้ง 2 ก็ถูกนำตัวมาในที่เฉพาะพระพักตร์ของพระราชทานแล้วถูกโดยหลังคนละ 50 ทืออย่างหนัก

เพราะความฉลาดของกวีผู้นั้น พระราชาและมนตรีทั้งหลายต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจเป็นอย่างมากเพิ่มความนับถือกวีผู้นั้นยิ่งขึ้น

นี่คือ บทเรียนค้ำของจริง ที่กวีผู้นั้นสอนคนโลก แต่เมื่อเทียบกับการสั่งสอนด้วยวิธีของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เห็นว่าพระองค์ไม่ทรงนิยมวางบทเรียนที่เป็นเหตุให้บุคคลต้องอาชญาอันรุนแรง การทรมานให้คนเป็นคนดีของพระองค์นั้น ใช้วิธีไม่ให้บอบช้ำ ซึ่งเป็นที่สังเกตอย่างหนึ่งระหว่างการสอนของปฤชนักกับของพระอรियะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“แม่ศรีเรือน”

ทิพย์วาทณี สนิทวงศ์

ครอบครัวของเราคนไทยสมัยก่อนนี้ ผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว ถ้ามาจากตระกูลดี มีวิชาความรู้ก็มักรับราชการ เพราะคนไทยเรานิยมการ รับราชการ มีเงินเดือน มีบ้านเรือนของตนเองได้ ก็มี เขาเขาก็มี อยู่กับบิดามารดาก็ไม่น้อย ได้เป็นมรดกตกทอดกันก็มี ทรัพย์สินสมบัติเหล่านี้จะออกเงยหรือจะไปก็อยู่ที่ภรรยาผู้เป็นแม่บ้าน คนไทยสมัยก่อนมีลูกมาก อย่างคุณยายเองก็มีพี่น้องมาก ช่างๆ บ้านคุณยายมีลูก 10 คนหลายบ้าน มีอยู่บ้านหนึ่งที่อยู่เอียงกัน มีลูกมากที่สุดถึง 18 คน เพราะมีฝาแฝดด้วย 2 คู่ บิดารับราชการ รายจ่ายก็ต้องมากเป็นธรรมดา เพราะลูกมากก็ต้องกินมาก ยิ่งบางคนมีภรรยาหลายคน มีลูกมากถึง 20 คนก็มี

แต่แม่บ้านเหล่านี้นอกจากอยู่บ้านเลี้ยงลูกแล้ว ก็มักจะทำการค้าขาย หรือรับจ้างไปด้วยในตัว เพื่อเพิ่มพูนรายได้ นอกจากเงินเดือนของพ่อบ้านแล้ว แม่บ้านเหล่านี้จะประหยัดรายจ่ายทุกทาง ทุกอย่างทำเองได้ก็ทำ ไม่หาซื้อกันง่ายๆ แล้วของก็ไม่ค่อยมีจะให้ซื้อกันด้วย บ้านเรือนสมัยก่อนมักตั้งอยู่ริมแม่น้ำ ริมคลองที่มีเรือสัญจรมาก หรือบางที่บ้านอยู่ริมถนน ก็ตั้งร้านขายข้าวแกง ขายขนม บ้าง รับจ้างต่างๆ หรือเป็นตัวแทนขายส่งสินค้าบ้าง บริเวณบ้านสมัยก่อนกว้างขวาง เพราะที่ดินราคาถูก บ้านเรือนตั้งอยู่ห่างกัน จึงมีที่ดินพอที่จะปลูกเครื่องสวนครัวไว้กิน ปลูกผลไม้ไว้กินเอง เช่น มะม่วง ชมพู่ กัลยณีขนาดไม่ได้ มะพร้าว และอื่นๆ เป็นการทุนรายจ่ายไปได้มาก ถ้ามีมากเกินใช้สอย ก็ขายเอาเงินเสียบ้าง

คุณย่าของคุณยายนั้น นอกจากเย็บสบงจีวรพระ ทำพุ่มและดอกไม้เข้าพรรษาส่งตามร้านขายเครื่องบวชแล้ว ก็ยังขายขนมจีนน้ำยา น้ำพริก ดอนเช้าๆ อีกด้วย เย็นก็ยังเก็บดอกจำปา จำปี ดอกขจร ไล่กระทง หรือเย็บเป็นชองใบตองใส่ถาดออกขายอีกด้วย คุณป้าของคุณยายรวมทั้งคุณแม่ ก็รับทำขนมและของว่างทุกอย่างตามแต่จะสั่งให้ทำ บางคนปั้นเทียน รูป มวนบุหรีต่างๆ สานปลา ตะเพียนขายส่ง ปั้นตุ๊กตาดินเผาสำหรับเก็บบนหรือถวายศาลพระภูมิ ทำดอกไม้กระดาษ ดอกไม้โสน รับจ้างปักเสื้อโขน ละคร ปักย่ามและตาลปัตร ตามแต่ใครจะมีวิชาอะไรติดตัวมาบ้าง บางคนเป็นตัวแทนขายหมาก พลุ ขายถ่าน ฟินแสม หรือพืชผลอย่างอื่นๆ ขายของแบบไม่ต้องขนขึ้นบ้านก็ได้กำไร แล้วก็ มีเรือขายปลีก มากี่ดวงไล่เรือ ได้กำไรทันที

แม่บ้านที่ทำการค้าขายหรือรับจ้างต่างๆ เหล่านี้เลี้ยงลูกไปด้วย ไม่ได้ปล่อยทิ้งไว้ บ้านช่องก็ดูแลควบคุมไปด้วยในตัว เพราะการประกอบอาชีพอยู่กับบ้านไม่ต้องทิ้งบ้านช่องไป จึงทำให้มีเวลาอบรมลูกและดูแลสามีได้เต็มที่ เมื่อตัดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ก็เก็บเงินได้เป็นกอบเป็นกำ หลายๆ ปีเข้าก็พอมีเงินซื้อสวน นา หรือขยายเนื้อที่บ้านให้กว้างขวางขึ้น ทำมรดกไว้ให้ลูกหลาน ที่ดินก็ราคาไม่แพงหาซื้อง่าย

กิจการต่างๆ เหล่านี้ ถ้าใหญ่มากมักเกินกว่ากำลังที่จ้างลูกจ้างช่วย คราวสงกรานต์ค้าขายดี มีกำไร ก็ ตกรางวัดเงินสด หรือทองหยองให้ลูกจ้าง เหลือจึงเก็บสะสมไว้ นับว่าเป็น แม่ศรีเรือน

คุณยายมีเพื่อนบ้านเขาค้าส่งถ่าน ลูกแต่จะคนหน้าตามอมแมม เพราะต้อง ช่วยตวงถ่าน เวลาเรือถ่านมาเทียบพร้อมๆ กันหลายลำลูกจ้างตวงไม่ทัน นายและลูกๆ ก็ต้องลงมือช่วยตวงด้วย ถึงหน้าดำก็ได้กำไรทันทีถึงละสตางค์แล้ว เรือบรรทุกถ่านลำใหญ่ๆ ขนาด 4 มือถึงก็ได้บาทหนึ่งแล้ว เรือหลายลำก็ได้หลายบาท บางครั้งขนจากเรือใหญ่ลงเรือเล็กได้เลย ไม่ต้องขนขึ้นโรงก็ได้กำไรถึงละสตางค์แน่นอน

บ้านที่มีลูกมากๆ ต้องซื้ออาหาร ของใช้แบบขายส่ง คือ ซื้อไข่ มะม่วง กล้วย ส้ม กันเป็นร้อยๆ เพื่อจะได้ทุ่นเงิน ถึงกินไม่ทันก็เก็บไว้กวนกินได้ ซื้อผ้าตัดเสื้อก็ซื้อยกพับ ผ้านุ่งก็ซื้อยกก๊อกลงโหลหรือเป็นก๊อสรเพื่อ ให้ทุ่นเงิน จะซื้ออาหารก็บรรทุกเรือจ้างหรือรถเจ๊กมาที่เดียว จ่ายนำปลาปลาร้าเป็นโหลๆ น้ำตาลก็ซื้อทั้งปีบ มะพร้าวแกงก็ซื้อกันนับร้อยๆ เสื้อผ้าลูกที่คับแล้วก็ใส่ลงมาเป็นทอดๆ ไม่มีทิ้งขว้างเสียของเลย จะไปไหนก็ยกโขงกันไปเป็นกลุ่ม เตรียมอาหารการกินใส่ปันโต ใส่หม้อไปให้พร้อม จะได้ไม่ต้องเสียสตางค์ซื้อกินกลางทางให้หมดเปลือง แม่ศรีเรือนสมัยก่อนนี้นับว่า เก่งมากที่ประหยัดทุกวิถีทาง แล้วยังรู้จักทำมาหากินเพิ่มพูนรายได้อีก

ถ้าแม่บ้านมีวิชาติดตัวมาบ้าง เช่น เย็บปักถักร้อย ฟื้นฟูเปียก มวนบุหรี่ ทำดอกไม้สดหรือแห้ง อาจจะเป็นช่างทำขนมหรืออาหารอะไรก็ได้ ที่อร่อยเป็นพิเศษ ก็มีช่องทางทำมาหากินทั้งนั้น ในสมัยก่อน ผู้หญิงไม่มีโอกาสได้รับราชการ หรือทำงานตามบริษัทอย่างผู้ชาย บางคนก็ยังอ่านเขียนไม่ได้ด้วยซ้ำไป ยังใช้ปูนหรือดินสอพองขีดๆ ตามกระดานข้างฝาหรือเสาเรือน ทำบัญชีสินค้าได้ จนร่ำรวยก็แล้วกัน งานอิสระชนิดนี้ผู้ชายไทยเราออกจะไม่ชอบเอาทีเดียว หว่านตำข้าวบ้าง ไม่เหมาะกับชาติตระกูลบ้าง แต่ผู้หญิงไทยไม่ได้คิดอย่างนั้น บางคนหาเงินได้มากกว่าสามีเสียอีก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทานสุภาษิต

สุชีโว ภิกขุ

โบายร้อย

นิทานที่นำมาเล่าต่อไปนี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนด้วยบทเรียนจริง ๆ ดังกล่าวแล้วคือ :-

นานมาแล้ว ปราชญ์ชาวเมืองครุชครนหนึ่ง เป็นผู้ชำนาญในทางกวี ทราบว่าพระเจ้ากาสิโปรดกวี จึงเดินทางไปเมืองกาสิเพื่อเข้าเฝ้า ครั้นไปถึงแล้วจะเข้าประตูพระราชวัง คนรักษาประตูก็ห้ามไว้ เมื่อกวีผู้นั้นอ้อนวอนด้วยอาการอ่อนน้อม นายประตูก็กล่าวว่า “ถ้าท่านจะเข้าไป ก็จงให้อะไรแก่ข้าพเจ้าเป็นค่าธรรมเนียมก่อน มิฉะนั้นจะเข้าไปไม่ได้”

กวีได้ฟังดังนั้นจึงตอบว่า “ในขณะที่ แม้เบียหอยสักอันหนึ่งข้าพเจ้าก็ไม่มี แต่เอาเถิด ถ้าข้าพเจ้าได้รางวัลอะไรจากพระเจ้าแผ่นดินแล้ว จักแบ่งรางวัลนั้นให้ครึ่งหนึ่ง”

นายประตูได้ฟังก็ดีใจ จึงอนุญาตให้กวีผ่านเข้าไปได้ การกระทำเช่นนั้น แสดงให้เห็นความไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ของนายประตู

เมื่อถึงประตูชั้นในอีกแห่งหนึ่ง นายประตูชั้นในก็ห้ามกวีนั้นไว้อีก กวีต้องสัญญาว่า จะแบ่งสิ่งที่ได้จากพระเจ้าแผ่นดินให้ครึ่งหนึ่ง จึงผ่านประตูชั้นนั้นเข้าไปถึงพระเจ้าแผ่นดิน ครั้นเข้าไปถึงถวายบังคมแล้วก็กล่าวโคลง (คำฉันท์) อันไพเราะจับใจทำให้พระราชาชื่นบานเป็นอย่างยิ่ง

พระราชาทรงเอิบอ้อมพระราชหฤทัยเพราะกวีผู้นั้น จึงทำความเคารพแล้วตรัสเรียกมนตรีมารับสั่งให้พระราชทานช่างเชือกหนึ่งแก่กวีผู้ฉลาด

กวีได้ฟังจึงทูลว่า “พระเจ้าข้า! ข้าพระพุทธเจ้าเคยได้ช่างมาแล้วหลายครั้ง ขณะนี้ช่างไม่เป็นประโยชน์แก่ข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าจะทูลขอสิ่งอื่น”

พระราชตรัสตอบว่า “ท่านนักปราชญ์! ท่านต้องการอะไรก็จงว่ามาเถิด ถ้าอาจให้ได้ ข้าพเจ้าก็จักให้”

กวีกราบทูลว่า “พระเจ้าข้า! ถ้าพระองค์จะโปรดพระราชทานรางวัลแล้ว ขอได้ทรงโปรดให้โบายข้าพระพุทธเจ้าจนครบ 100 เป็นรางวัลเถิด ข้าพระพุทธเจ้าหาประสงค์สิ่งทีพระองค์ไม่อาจพระราชทานไม่”

พระราชานไม่ทรงทราบความมุ่งหมายของเขาก็รู้สึกลำบากพระราชหฤทัยยิ่ง จึงตรัสว่า “ท่านมหากวี! จงเลิกพูดเรื่องเขี้ยนต์เสียเถิด ต้องการแก้วแหวนหรือเงินทอง ก็จงขอมา ข้าพเจ้าจักให้ทุกอย่าง”

กวีกราบทูลว่า “พระเจ้าข้า! ถ้าจะทรงพระกรุณาถึงความประสงค์ของกวีทั้งหลายให้เต็มบริบูรณ์ แล้วก็ขอให้พระราชทานรางวัลข้าพระพุทธเจ้าด้วยการโอบยจนครบ 100 เถิด มิเช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้า จักถวายบังคมลา ขอความสวัสดิ์ จงมีแต่พระองค์”

เมื่อพระราชทานไม่ทรงเห็นทางอื่นที่จะยังความปรารถนาของกวีให้เต็มได้ จึงตรัสสั่งให้ตำรวจหาวย จัดการลงพระอาญา

เมื่อตำรวจหาวยเตรียมจะลงมือโอบย กวีผู้นั้นจึงกล่าวว่า “รอประเดี๋ยวเถิดท่าน นายประตู 2 คน เป็นผู้มีส่วนได้รับรางวัลนี้ ข้าพเจ้าได้ปฏิญาณไว้ว่า รางวัลที่ได้จากพระราชาานั้น ครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนแรก อีกครึ่งหนึ่งจะให้แก่นายประตูคนที่ 2 มิเช่นนั้น ก็จะมีได้เข้าเฝ้า เพราะฉะนั้น ขอได้โปรดแบ่งรางวัล คือ การโอบยที่หลังนี้ให้แก่นายประตูทั้ง 2 นั้นคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เพื่อมิให้ข้าพเจ้า ผู้ทำปฏิญาณไว้ต้องเสียสัตย์”

ด้วยการขอร้องของกวีผู้นั้น นายประตูทั้ง 2 ก็ถูกนำตัวมาในที่เฉพาะพระพักตร์ของพระราชทาน แล้วถูกโอบยหลังคนละ 50 ทืออย่างหนัก

เพราะความฉลาดของกวีผู้นั้น พระราชาและมนตรีทั้งหลายต่างรู้สึกอัศจรรย์ใจเป็นอันมาก เพิ่มความนับถือกวีผู้นั้นยิ่งขึ้น

นี่คือ บทเรียนด้วยของจริง ที่กวีผู้นั้นสอนคนโลก แต่เมื่อเทียบกับการสั่งสอนด้วยวิธีของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เห็นว่าพระองค์ไม่ทรงนิยมวางบทเรียนที่เป็นเหตุให้บุคคลต้องอาชญาอันรุนแรง การทรมานให้คนเป็นคนดีของพระองค์นั้น ใช้วิธีไม่ให้บอบช้ำ ซึ่งเป็นที่สังเกตอย่างหนึ่งระหว่างการสอนของปุถุชนกับของพระอรหันต์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน เรื่อง แม่ศรีเรือน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

1. "ทรัพย์สินสมบัติเหล่านี้จะงอกเงยหรือหมดไปก็อยู่ที่ภรรยา" คำว่า ทรัพย์สินสมบัติ หมายถึงอะไร
 - ก. เงิน
 - ข. บ้าน
 - ค. ที่ดิน
 - ง. มรดก
2. เหตุใดครอบครัวในสมัยก่อนจึงใหญ่กว่าในปัจจุบัน
 - ก. เพราะมีญาติผู้ใหญ่อยู่ร่วมด้วย
 - ข. เพราะพ่อแม่มีภรรยาหลายคน
 - ค. เพราะมีญาติของพ่อแม่อยู่ร่วมด้วย
 - ง. เพราะมีลูกมาก
3. การตั้งบ้านเรือนของคนไทยสมัยก่อนในเรื่องแม่ศรีเรือนมีสภาพอย่างไร
 - ก. ตั้งอยู่เป็นกลุ่มไม่ห่างกัน
 - ข. ตั้งอยู่ใกล้ตลาดกันเป็นฟืด
 - ค. ครอบครัวญาติ ๆ อยู่รวมกันเป็นคุ้ม
 - ง. ตั้งอยู่ริมน้ำและตั้งอยู่ห่างกัน มีบริเวณกว้าง
4. การขายของแบบตัวแทนหรือนายหน้า ส่วนมากจะขายอะไร
 - ก. บินตุ๊กตา ดินเผา
 - ข. สานปลาตะเพียนขายส่ง
 - ค. ฟันเทียน ฐูป มวนบุหรี
 - ง. หมาก พลุ ถ่าน ฟินแสม

5. "แม่บ้านเหล่านี้นอกจากอยู่บ้านเลี้ยงลูกแล้วก็มักจะทำการค้าขายหรือรับจ้างไปด้วยในตัว เพื่อเพิ่มพูนรายได้" ข้อใดมีใจความต่างไปจากข้อความนี้
- นอกจากอยู่บ้านเลี้ยงลูกแล้ว เพื่อเพิ่มพูนรายได้ แม่บ้านมักจะค้าขายหรือรับจ้างไปด้วย
 - เพื่อเพิ่มพูนรายได้จากการค้าขายและรับจ้าง แม่บ้านเหล่านี้มักเลี้ยงลูกไปด้วย
 - เพื่อเพิ่มพูนรายได้ แม่บ้านมักจะทำการค้าขายหรือรับจ้างขณะอยู่บ้านเลี้ยงลูก
 - นอกจากอยู่บ้านเลี้ยงลูก แม่บ้านมักจะทำการค้าขายหรือรับจ้างไปด้วยเพื่อเพิ่มพูนรายได้
6. "ค้าขายดี มีกำไร ก็ตกรางวัลเงินสดหรือทองหยองให้ลูกจ้าง" คำว่า ตกรางวัล หมายความว่าอย่างไร
- สิ่งตอบแทน
 - ให้รางวัล
 - ของขวัญ
 - เงิน
7. ลูก ๆ ในสมัยก่อนมีส่วนช่วยเหลือครอบครัวในประการสำคัญอย่างไร
- ช่วยเลี้ยงน้อง
 - ช่วยทำงานบ้านแทนลูกจ้าง
 - ช่วยทำสวนครัว และดูแลต้นไม้
 - ช่วยแม่ทำงานหารายได้
8. การซื้อของกินและของใช้ที่ละมาก ๆ ให้ประโยชน์สำคัญอย่างไร
- ราคาถูก
 - ประหยัดเวลา
 - ของมีคุณภาพ
 - เป็นหลักประกันว่าจะมีของกินของใช้ตลอดไป
9. ผู้หญิงสมัยก่อนไม่ได้รับราชการหรือทำงานตามบริษัท เพราะเหตุผลข้อใดเป็นสำคัญ
- เป็นประเพณีนิยมที่ไม่ยอมให้ผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้าน
 - งานราชการหรือบริษัทห้างร้านยังมีน้อย
 - ผู้หญิงไม่ได้รับการศึกษาด้านวิชาหนังสือเท่าเทียมผู้ชาย
 - การทำงานอยู่กับบ้านมีโอกาสได้ดูแลบ้านและลูก ๆ ไปด้วย

10. แม้บ้านสมัยก่อนทำการค้าได้ผลดีมีกำไรทั้ง ๆ ที่อ่านหนังสือไม่ได้ เพราะเหตุใดเป็นสำคัญ

- ก. เพราะมีความละเอียดรอบคอบ
- ข. เพราะรักการค้าขาย
- ค. เพราะระบบการค้าสมัยก่อนไม่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาหนังสือ
- ง. เพราะได้สามีช่วยในด้านบัญชี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน เรื่อง: โขมร้อย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

1. "นิทานที่นำมาเล่าต่อไปนี้ก็ เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนด้วยบทเรียนจริง ๆ
..... " จากข้อความนี้ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. ใช้นิทานเป็นตัวอย่างประกอบการสอน
 - ข. สอน ดึงนำนิทานที่เป็น เรื่องจริงมา เป็นตัวอย่าง
 - ค. นิทานมีความสำคัญต่อการสอนด้วยบทเรียนจริง ๆ
 - ง. นิทานแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสอนด้วยบทเรียนจริง ๆ
2. การที่กวีสัญญาแก่นายประตู่ว่าจะแบ่งรางวัลให้คนละครึ่งนั้นแสดงว่า เป็นอย่างไร
 - ก. กวีต้องการ เข้าเฝ้ามากจึงยอมมอบรางวัล ให้แก่นายประตู่ทั้งสอง เป็นการแลกเปลี่ยน
 - ข. กวีต้องการจะให้นายประตู่ได้รับผลตอบแทนจากการกระทำที่ไม่ชอบของตนเอง
 - ค. กวีต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมของการ เข้าเฝ้า
 - ง. กวีมีความเกรงกลัวต่อคำข่มขู่ของนายประตู่ทั้งสอง
3. พระเจ้ากาสิพระราชทานรางวัล ให้แก่กวีเพราะเหตุใด
 - ก. กวีตอบปัญหาได้ถูกต้องทุกข้อ
 - ข. กวีกล่าว ไศลภอันไพเราะจับใจ.
 - ค. กวีกล่าวเทิดพระเกียรติพระเจ้ากาสิ
 - ง. กวีสัญญาว่าจะไม่ขอรับพระราชทานรางวัลใด ๆ
4. เมื่อพระราชทานพระราชทานรางวัล เพราะเหตุใดกวีจึงไม่ขอรับพระราชทานรางวัล
 - ก. เพราะมีค่าน้อยเกินไป
 - ข. เพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์
 - ค. เพราะต้องการให้บทเรียนแก่นายประตู่
 - ง. เพราะต้องการแสดงความสามารถโดยบริสุทธิ์ใจไม่ต้องการรางวัล

5. เรื่องไบรอันต้องการสอนคนเกี่ยวกับเรื่องใดมากที่สุด
- โลกมักลางหาย
 - ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
 - ธรรมะย่อมชนะอธรรม
 - ความซื่อตรงนำไปสู่เกียรติยศ
6. คุณสมบัติข้อใดที่ทำให้กวีได้รับความนับถือจากพระราชาและมนตรีเพิ่มมากขึ้น
- ความซื่อสัตย์
 - ความฉลาด
 - ความขยัน
 - ความอ่อนน้อม
7. วิธีการสอนของกวีในเรื่องไบรอัน เป็นการสอนโดยวิธีใด
- ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวอย่างที่มี
 - ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการค้นคว้า
 - ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยคำร่า
8. "ไบรอัน" มุ่งสอนด้านใด
- ผลของการโลภมาก
 - ผลของการอิจฉาริษยา
 - ผลของการไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่
 - ผลของการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
9. "การทรมานให้คนเป็นคนดีของพระองค์นั้นใช้วิธีไม่ให้บอบช้ำ" การทรมาน มีความหมายตรงกับข้อใด
- การทำให้คนค่อย ๆ กลับใจเป็นคนดี
 - การทำให้คนประสบอันตรายก่อนเป็นคนดี
 - การทำให้ได้รับความเจ็บปวดเพื่อให้เป็นคนดี
 - การทำให้คนเกิดความทุกข์เพื่อให้เป็นคนดี

10. การสอนคนโลกของพระพุทธเจ้าทรงใช้วิธีใด

- ก. บุษายัญ
- ข. บุษาทเวคา
- ค. ไม่ให้บอบช้ำ
- ง. ใช้วิธีการของนักปราชญ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน เรื่อง หมุนไปตามลมปาก

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดมิใช่ข้อคิดจากเรื่องหมุนไปตามลมปาก
 - ก. การเป็นคนที่เชื่อคนง่าย การงานย่อมเสียหาย
 - ข. ความเชื่อควรมีปัญญากำกับ
 - ค. ควรอาศัยความคิดของคนหลายกลุ่มเป็นเครื่องพิจารณา
 - ง. ควรเชื่อถ้าผู้พูดเป็นครูของเรา
2. เรื่องหมุนไปตามลมปาก มีความมุ่งหมายจะให้ผู้อ่านได้ข้อคิดในเรื่องใด
 - ก. ให้เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
 - ข. ให้ใช้วิจารณญาณก่อนเชื่อ
 - ค. ให้ฟังคำพูดหลาย ๆ คนแล้วเชื่อ
 - ง. ไม่เชื่อจนกว่าจะมีหลายคนยืนยัน
3. "ความเชื่อเป็นประหนึ่งทางเสือเรือ" หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ความเชื่อมีรูปร่างเหมือนกับทางเสือเรือ
 - ข. ความเชื่อเป็นตัวกำหนดให้เกิดการปฏิบัติ
 - ค. ความเชื่อช่วยทำให้การปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จ
 - ง. ความเชื่อทำให้การทำงานง่ายขึ้น
4. "ยิ่งแล่นไปไกลเพียงใด ก็ยิ่งมืดมากขึ้นเพียงนั้น" หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ยิ่งแล่นไปไกลเท่าใด ก็ห่างจากฝั่งเท่านั้น
 - ข. ยิ่งเชื่อมากเพียงใด ก็ยิ่งกระทำตามมากขึ้น
 - ค. ยิ่งเชื่อในสิ่งที่มืดมากเพียงใด ก็กระทำในสิ่งที่มืดมากขึ้นเท่านั้น
 - ง. ยิ่งเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากเท่าใด ก็กระทำด้วยความมั่นใจมากยิ่งขึ้น
5. สาเหตุที่ทำให้เกิดคำสอนต่างๆ คืออะไร
 - ก. ความต้องการความสุข
 - ข. ความต้องการความสงบ
 - ค. ความต้องการความร่ำรวย
 - ง. ความต้องการความเป็นศาสดา

6. ข้อใดเป็นการปฏิบัติ ที่ไม่ขัดกับหลักพุทธศาสนา
- ก. การทรมานตนเพื่อให้หมกมึน
 - ข. การเคารพบูชาและขอพรเทวดา
 - ค. การย่างกิเลส
 - ง. การบูชาเทวดาด้วยเครื่องเซ่นสังเวย
7. พุทธศาสนานับสนุนความ เชื่อประเภทใด
- ก. ความเชื่อ โดยจริงใจ
 - ข. ความเชื่อ โดยใช้ปัญญาพิจารณา
 - ค. ความเชื่อ โดยอาศัยคำร่า
 - ง. ความเชื่อ โดยฟังเสียงข้างมาก
8. นักเลงทั้งสามคนหลอกลวงพราหมณ์เพราะมีเจตนาอะไร
- ก. ต้องการแสดงให้เห็นว่าพราหมณ์เป็นคนโง่
 - ข. ต้องการแสดงความฉลาด
 - ค. ต้องการความสนุก
 - ง. ต้องการแพะ
9. เหตุใดนัก เลงจึงไม่แย่งชิงแพะจากพราหมณ์ โดยตรง
- ก. เพราะออคอยากอาหารมาหลายวันไม่มี เรียวแรง
 - ข. เพราะเกรงว่าแพะจะตกใจหนีไป
 - ค. เพราะเกรงว่าพราหมณ์จะต่อสู้ขัดขวาง
 - ง. เพราะคิดว่าจะสามารถออกอุบายให้พราหมณ์ทิ้งแพะนั้น โดยสมัครใจ
10. เหตุใดเมื่อพราหมณ์ทิ้งแพะแล้วจึงอาบน้ำก่อนกลับบ้าน
- ก. เพื่อชำระความสกปรกที่เข้าใจว่าเกิดจากสุนัข
 - ข. เพื่อสะเดาะเคราะห์
 - ค. เพราะเดินทางมาไกล ร่างกายเปราะเเป็นด้วยเหงื่อไคล
 - ง. เพราะจิตใจที่ทิ้งสุนัขไปเสียได้

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวพรพรรณ อุ่นเรื่อน เกิดวันที่ 1 กันยายน 2501 ที่จังหวัดเพชรบูรณ์
สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524
ศึกษาต่อในสาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2527 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4
ฝ่ายโสตทัศนศึกษา โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย